

379. Varia (7)

1. Het sepot is seponeren of geseponerd worden (een sepoy is een inlandse soldaat in het voormalige Brits-Indische leger). Bij de senescentie is senectus verkieslijk boven seniliteit. Het was me het stel senioren wel: de senior beleidsmedewerker, de senior commercial manager, de senior human resources manager, de senior manager en de senior partner. Sensu stricto (stricto sensu, afkorting: s.st.) is in beperkte zin. Voor de volledigheid: sensu allegorico is in allegorische zin, sensu bono is in goede zin, sensu latiore in ruimere zin, sensu lato (latu) in ruime zin (afkorting: s.l.), sensu malo in ongunstige zin, sensu proprio in eigenlijke, letterlijke zin, sensu strictiori in engere zin en sensu strictissimo ten slotte in de engste zin. De sennenhond verraadde zich door blaffen in de sennhut. Zijn verraden aanwezigheid deed toeters en bellen rinkelen. Een sententius gesprek is leerrijk.
2. Septikemie is bloedvergiftiging. Zijn sepulcrale interesse betrof graven en grafmonumenten. De Septuagint(a) is een Bijbelvertaling (van alleen het Oude Testament). De sens commun (gezond verstand, common sense) is een soort commonsensegevoel. Een serac is een ijskegel, de sereh is het citroengras en een serafijn is een engel van de hoogste rang. Seresta is een kalmeringsmiddel. Van de sergeants noemen we de sergeant-één en de sergeant-majoor-vlieger. In deze jas zit nog een sergen voering. Het servilisme van een serviele slaaf is zeer geschikt voor sm (somasochisme). Je zal de serail maar moeten bewaken! Sericultuur is een van de uitdrukkingen voor de zijdeteelt. Serigrafie is zeefdruk en een serinette is een mondorgel. Dicteetijgers smullen van sesquipedalia verba (ellenlange woorden). Je kunt seropositief zijn, een serow is een Japanse gems, een sero een staketsel.
3. Een settopbox is een decoder voor de tv. Hij was nogal shabby gekleed. Hij shakete helemaal na het dodelijke ongeval. De hersenschade bij een shakenbabysyndroom is uiterst betreurenswaardig. Een shakedown is een zwaar verhoor, bij een shake-out verdwijnen er bedrijven. De shaddock (pomelo) is een veredelde pompelmoes. Shabushabu is een gerecht van bouillon. Met een sfygmanometer meet men de bloeddruk, de sfincter is de sluitspier. Sfagnum is veenmos. Sèvres is Frans porselein. Bij de seven-year itch wordt de bok ouder en lust hij nog wel een jong blaadje. Wie sévère is in de kunst, getuigt van severiteit. Een settler is een kolonist.
4. We zoeken voor de verandering eens op '*mc*' en vinden (onder andere): YMCA, romcom (Jaarboek 2007: romantische komedie), een omcirkelde r (merknaam die gedeponerd is), natriumcyanide, mcg (meervoudig complex gehandicapte), mcjob (Jaarboek 2008: mcbaan, hamburgerbaan, laagbetaalde baan met weinig scholing), maag-darmchirurgie, kwantumchemie, interimcontract, gymclub, darmcatarre, creamcracker, camcorder (camera plus recorder), boomcar (auto met een zeer krachtige geluidsinstallatie) en de alarmcentrale van de ANWB. Hemopoëtische stamcellen zijn 'oercellen' die zich in het beenmerg nog differentiëren tot allerlei soorten bloedcellen. Hemopoëse is de vorming van bloedcellen. Het seicento viel een eeuw eerder dan het settecento. Laat het land dit seizoen maar braak liggen. Daarna bewerken we dat braakliggende land wel. Kijk, een bramahpers!
5. Er staan heel wat woorden Gods in het Woord Gods. Een joint is een sigaret van tabak vermengd met hasj of marihuana, maar een joint [dzjèn] de culasse is (B.-N., niet algemeen) een koppakking. Verder is een joint venture het samengaan van twee of meer ondernemingen ten behoeve van een bepaald project en 'join the club' betekent 'welkom bij de club'. Welkom is volgens GB bijvoeglijk naamwoord; de enige combinatie daarmee is 'welkomthuis' (VD). Alle overige vergelijkbare samenstellingen beginnen met 'welkomst' zoals 'welkomstdrank' of 'welkomstspraak'. 'Dolce far niente' moet je natuurlijk wel goed uitspreken. Laat de crème brûlée je lekker smaken! Een keel-, neus- en oorarts beoefent de oto-rino-laryngologie.

6. De katharen verwierpen grote delen van de Bijbel en zijn daarmee verklaarde ketteren. Hij had daar een pied-à-terre. Een knipperbol is een cocktail van sherry en sinaasappelsap. De meeste sherpa's, berggidsen in de Himalaya, beheersen het Sherpa. Shiatsu is Japanse drukpuntmassage. Het berijden van 's heren wegen en het bereiden van voedsel heeft geen religieuze betekenis, het navolgen van 's Heren wegen wel. Sherardiseren is verzinken door met zinkpoeder te bespuiten. Shemale (Jaarboek 2009) is een mooi neologisme. De sheltie schuilde in de shelter. Shelleyanen zijn adepten van de romantische Engelse dichter Shelley. De Sjanghaier was bezig met shanghaaien. Na het shampooën (shamponeren) zag zijn geshampoode (geshamponeerde) haar er piekfijn uit. De shamisen is een driesnarige (3-snarige) luit om geisha's te begeleiden. Het shangri-la is het Tibetaanse paradijs.
7. Bij het reshuffelen vinden er shuffles plaats. Wordt er op die plaats nog steeds geshot (heroïne gespoten?). Shorange is een mix van sherry en jus d'orange. Shiva is de Vernietiger. Shigellen veroorzaken shigellose, een bacillaire dysenterie. Shish kebab is een Levantijns gerecht van aan pennen geregen, geroosterd vlees. Een shipchandler is een scheepsleverancier. Het signaal werd zonder franje gegeven. Het SI-gewricht is het sacro-iliacaal gewricht (gewricht tussen het heiligbeen en het darmbeen). Dat is het wel: sightseeën in het Sierra Leonse hinterland. De Siënese schilderschool herinnert ons aan Siena. Enkele eenheden zijn siemens (of mho; geleidingsvermogen, symbool: S), watt (vermogen, symbool: W) en kelvin (thermodynamische temperatuur, symbool K). Let op bij de notatie van huis-tuin-en-keukentemperaturen: graden Celsius (symbool: °C), graden Fahrenheit (symbool: °F) en graden Kelvin (symbool: °K). Wat gebeurt er zoal in een darkroom? Antwoord: duistere praktijken. Krijg de sief, de syfilis! Van sick jokes in een sick building krijg je al gauw het sickbuildingsyndroom, niet te verwarren met het sicksinussyndroom.
8. Een sidekick is een hartsvriend(in). De siciliano (sicilienne) is een Spaanse herdersdans (met zang) in zesachtstemaat. Een siccatief helpt bij de droging van verf. Een sicav (société d'investissement à capital variable) is een beleggingsfonds met veranderlijk kapitaal. In de sculptuur kent men de S-houding. In de showbizwereld gaan veel concepten in de shredder. Shoyu is dunne sojasaus uit Japan. Een Siamese kat is een siamees, een Siamees is wat anders. Die laika's in de Siberische kou laten mij siberisch. Een sibbentafel is een overzichtelijk schema met familieverbanden. De sibillijnse boeken zijn echt, sibillijnse spreuken vervalst. Een sibille is een raadselachtige vrouw. Haar showy bedoelingen waren duidelijk. Is hij sinistromaam of dextromaam? Sinas heeft een sinaasappelsmaak. Simuleren kan tot een schijnvertoning (simulacre) leiden. Een simplex is een enkelvoudig woord ('deur'). Een compositum is een samengesteld woord ('deur' + 'knop' = 'deurknop').
9. Simavi haalt geen geld op voor Simchat Thora (Vreugde der Wet). Op silvesteravond dronken we silvester. De S-romanum (signum romanum, Jaarboek 2009 ook: sigmoïd) is de S-vormige kromming van de dikke darm vóór de overgang in de endeldarm. Bekende uitdrukkingen zijn: 'Zeg maar Sijmen, dan vloek je niet' en 'Sijmen betaal'. Ik sikkeneurig? Daar is geen sikkepit(je) van waar! Een siksjoeroe is een krekel. Wat zegt de Silicosewet over siliconenborsten en silificatie? Antwoord: nada, niente! Wij gaan silurische formaties bestuderen. Bij de Sint-Bernardpas liepen meerdere sint-bernardshonden rond. Een sinofiel is Chinalievend. Sinn Féin heeft een gematigde en een radicale vleugel. De singer-songwriter bejubelde de singkès in zijn lied. Singelen is onder andere een single spelen.
10. Sint-Hubertus is de naamgever van het sint-hubertusbrood, Sint-Jakob die van het sint-jakobskruid (jakobskruiskruid). Iedereen op Sint-Eustatius heeft een eustachiusbuis. Weduwen en wezen (in Nederland 'W en W'): daar zou je toch een weduwefonds en een wezenfonds voor oprichten ... Een skus (excuse) is bij tarot een kaart die noch kan nemen, noch genomen kan worden. De Sint-Jorisdag heeft alles met padvindsters te maken. Met Sint-Japik begint de roggeoogst (roggen smaken daar voortreffelijk bij!). Sint-Maarten is een

eiland maar ook een verkorting van sint-maartensfeest. Een sint-philippuskruis is een liggend Latijns kruis. Een zekere soort van kerstbrood (en ook sint-nicolaasgebak) heet steven.

Rein Leentfaar